

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
імені професора Михайла Гетманця

**АРГУМЕНТИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ.
ОБРАЗ ЖІНКИ: «ЖІНОЧЕ»,
«ФЕМІНІСТСЬКЕ», «ФЕМІННЕ»**

**Матеріали
другої Міжнародної наукової конференції**

(7-8 квітня 2022 року)

Харків – 2022

УДК 80
А 79

Організатори конференції – кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця, ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції – д. пед. н., проф., чл.-кор. НАПН України, ректор **Бойчук Юрій Дмитрович** (Україна)

Заступник голови – д. філос. н., проф., проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності **Бережна Світлана Вікторівна** (Україна)

Науковий керівник конференц-проєкту – д. філол. н., проф., завідувачка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця **Криворучко Світлана Костянтинівна** (Україна)

Члени оргкомітету:

К.Ю. Голобородько – декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, доктор філологічних наук, професор (Україна);

І.І. Костікова – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови (Україна);

О.В. Радчук – докторка філологічних наук, доцентка, професорка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

О.О. Скоробогатова – докторка філологічних наук, доцентка, професорка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

І.І. Степанченко – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

О.І. Артюх – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

А.Г. Козлова – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

І.В. Разуменко – кандидатка філологічних наук, професорка, професорка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця (Україна);

Т.І. Тищенко – кандидатка філологічних наук, професорка, професорка кафедри української і зарубіжної літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова (Україна);

Н.В. Тучина – кандидатка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри англійської філології (Україна);

П. Рогальський – доктор філософії, докторант Університету Марії Кюрі-Склодовської Люблін (Польща);

М.Й. Рохас-Багамон – доктор філософії Університету Сурколомбіана (Колумбія);

Клодожіл Фабіано Рібейро душ Сантуш – кандидат технічних наук, професор математичної освіти, дослідник культурологічних аспектів математики (етноматематики) та ІКТ у математичній освіті на кафедрі математики MID-WEST STATE UNIVERSITY – UNICENTRO (Бразилія);

Гонсалвес Даві Сільва – доктор філософії з перекладознавства, професор кафедри мов та літератури UNICENTRO (Державний університет Середнього Заходу), (Бразилія);

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко, В.В. Четверик

Аргументи сучасної філології. Образ жінки: «жіноче», «феміністське», «фемінне».

Матеріали Міжнародної наукової конференції (7-8 квітня 2022 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 331 с.

Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 3 від 16.03.2022).

Матеріали конференції висвітлюють осмислення «образу Жінки» з точки зору ментальності спільноти в художніх творах, публіцистиці, на телебаченні, в Інтернеті та у реальному спілкуванні. Літературознавча та лінгвістична інтерпретації встановлюють

співвідношення «соціалізації» та «умовності» в жіночих образах, що репрезентує архетипи та стереотипи. Це розкриває процеси ідеології та ментальності як патріархальної (біархальної) феміністичної у мові, педагогіці, та літературі. У межах конференції проведено **круглий стіл «Війна 2022: “тут” і “зараз”**», який присвячено жахливим історичним реаліям, що переживають українці / харків'яни, та відстороненим «поглядам» іноземців здалека.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Золотько А. А. ПОДТЕКСТ СТИХОТВОРЕНИЯ БОРИСА СЛУЦКОГО «БЕЛЫЕ РУКИ»	130
Ільницька О. П. РОЛЬ ЖЕНЩИНЫ В ЖИЗНИ ГЕНИЯ (ПО РОМАНУ С. МОЭМА «ЛУНА И ГРОШ»).....	137
Кадубовська С. С. ОБРАЗ ЖІНКИ У ТВОРЧОСТІ ФРІДРІХА ДЮРРЕНМАТТА.....	142
Кайгородцева Б. О. ЖЕНСКИЙ ВОПРОС В ИНТЕРПРЕТАЦИИ ЛИТЕРАТУРНОГО КРИТИКА ЕВГЕНИЯ АНДРЕЕВИЧА СОЛОВЬЁВА	147
Кайдаш К. В. ЦИКЛ «ГОЛОСИ УТОПІЇ»: ПОЕТИКА ФЕМІНІЗМУ У ТВОРЧОСТІ С. АЛЕКСІЄВИЧ.....	152
Козлова А. Г. «...ЖЕНЩИНА, СОКРЫТАЯ В МУЖЧИНЕ...» (О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ ВОПЛОЩЕНИЯ ЖЕНСКОЙ ТЕМЫ В ЛИРИКЕ ЕВГЕНИЯ ЕВТУШЕНКО)	155
Костікова І. І. КОМУНІКАЦІЯ ЯК ГНУЧКА НАВИЧКА СТУДЕНТІВ.....	160
Криворучко С. К., Разуменко І. В. «ЖІНОЧЕ», «ФЕМІНІСТСЬКЕ», «ФЕМІННЕ»: КОНЦЕПТ / АРХЕТИП...165	
Лепегюха А. В. ФОКАЛІЗАЦІЯ РЕФЕРЕНТІВ-ЖІНОК У СИНОНІМІЧНИХ КОНСТРУКЦІЯХ У РОМАНІ «ДОРА БРЮДЕР» П. МОДІАНО	171
Lukyantseva P. A. THE IMAGE OF MOTHER AND MOTHERHOOD IN EARLY PROSE OF LUDMILA PETRUSHEVSKAYA.....	176
Луцій С. І. ЖІНКА У ВИРІ СУСПІЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ХХ СТОЛІТТЯ.....	180
Лях Т. О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ В УКРАЇНСЬКІЙ НОВЕЛІ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ МАРКА ЧЕРЕМШИНИ)	185
Маленко О. О., Соприкіна В. Д. ПРЕЦЕДЕНТНІСТЬ ПСЕВДОНІМІВ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ СПІВАЧОК У ВИМІРІ УНІВЕРСАЛЬНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ КОДІВ	190
Маліцька А. Д. ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ОБРАЗУ БЕАТРИЧЕ У ЛІТЕРАТУРІ МОДЕРНІЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЙ «ЗАБУТА ТІНЬ» ЛЕСІ УКРАЇНКИ І «BEATRICE» САРИ ТІСДЕЙЛ)	196

– и тело, и душу), напоминая о традициях куртуазного романа и образе Прекрасной Дамы, так ярко и творчески воспетом символистами.

Можно, пожалуй, говорить о том, что авторская позиция, воплощенная в данном стихотворении Евтушенко, и своеобразие форм её выражения не имеют аналогов в русской поэтической культуре.

References

- Kozlova, A. H. *Osobiennosny voploshchieniia tiemy liubvi v pozdnei lirikie Yevgieniia Yevtushienko*. [Peculiarities of the embodiment of the theme of love in the late lyrics of Yevtushenko] // Russkaia filologiya. Vestnik Kharkovskogo natsyonalnogo pedagogicheskogo univiersiteta imeni H.S. Skovorody. Kharkov, 2016. № 4(59). S. 38–43 [in Russian].
- Yevtushenko, Y. *Bezhit rieka* [The river runs]. Retrieved from <http://ev-evt.net/stihi/b/river.php> [in Russian].
- Yevtushenko, Y. (2006) *Stikhi XXI veka* [Poems of the 21st century]. Moskva: Eksmo, 2006. 352 s.
- Yevtushenko, Y. (2012) *Schastia i rasplaty: stichi 2011–2012 godov* [Happiness and Reckoning: Poems 2011–2012]. Moskva: Eksmo, 2012. S. 85–87 [in Russian].
- Slovar (1959) *Slovar sovriemiennogo russkogo litieraturnogo yazyka* [Dictionary of modern Russian literary language] (Vol. 8). Moskva – Leningrad: Izd-vo AN SSSR, 1959. 1840 stlb. [in Russian].

КОМУНІКАЦІЯ ЯК ГНУЧКА НАВИЧКА СТУДЕНТІВ

Костікова І. І. (Харків, Україна)

<https://orcid.org/0000-0001-5894-4846>

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6450114>

Abstract

Successful communication as a soft skill is no longer a bonus or an option, but the absolute must for a student, who aspires to a successful career in a society. Communication skills are the ability to express politely and clearly one's thoughts in oral or written dialogue, the ability to listen and hear interlocutors. In the workplace the skills include negotiating, presenting ideas, public speaking, holding the audience's attention, reading non-verbal and verbal signs, the

persuasion gift, reporting business correspondence. Oral communication is characterized by the ability to speak clearly and distinctly, to take into account the interlocutors' characteristics, both in communication with individuals and speaking in front of an audience or a group.

At English lessons in universities, in my opinion, it is necessary to teach students to communicate in such a way that it does not seem like a dry and flash poll: a question – an answer. It is necessary to know which questions you can ask in small talks and which you shouldn't, it is great to show sincerity in your communication. It is important to improve communication skills by practicing discussions or playing role games at lessons with students.

Key words: communication, soft skills, student, training, teaching, learning, competence.

Як відомо, до гнучких навичок (ESCO, 2019) відносять, насамперед, навички комунікації. Це означає, що вдала комунікація – вже не бонус чи опція, а абсолютний must для студента (Guerra-Báez, 2019), майбутнього фахівця, який претендує на успішну кар'єру та затребуваність у суспільстві. Багато хто, на мій подив, досі вважає, що комунікативні навички – це вроджені навички, вони як таланти, який або є або його немає. На мій погляд (Kostikova, 2021), це глибока омана. Гнучкі навички можна і потрібно формувати й розвивати, і чим раніше, тим краще.

Ще Дейл Карнегі стверджував, що 90% проблем у відносинах на роботі пов'язані з помилками комунікації. Безперечно, досвідчені комунікатори завжди уважні до погляду колеги, підлеглого, опонента. Безумовно, навички комунікації – це здатність ввічливо та чітко висловлювати свої думки в усному чи письмовому діалозі, вміння слухати та чути співрозмовників. На робочому місці до них відносяться: ведення переговорів, презентації ідей, публічні виступи, утримання уваги аудиторії, зчитування невербальних та вербальних знаків, дар переконання, навички написання звітів та ведення ділового листування.

Для усної комунікації характерне вміння говорити ясно і чітко, враховувати особливості співрозмовників, як у спілкуванні з окремими людьми, так і виступаючи перед аудиторією чи групою, зрозуміло для слухачів викладати свою думку, мати навички презентації. Навичка рефлексивного слухання допомагає висвітлити тему спілкування та скоротити дистанцію із співрозмовником. У розмові важливо вловити тон та стиль співрозмовника. Майстерність комунікатора – навичка, без якої неможливо ані працювати в команді, ані досягти успіху в роботі (Robles, 2012).

Комунікативність формується через проєктну роботу, ведення переговорів, участь у пітч-сесіях. Комунікатор вміє чути зауваження та коментарі, володіє мистецтвом переконання та пошуку консенсусу. Розвиток комунікативних навичок можливий також і онлайн, однак, він має свою специфіку (Naamati Schneider, Meirovich, Dolev, 2020).

Перерахуємо деякі індикатори комунікативної компетенції:

- говорити ясно, чітко, досить голосно;
- структурувати усне повідомлення, зрозуміло викладати інформацію та власну думку;
- варіювати модуляції голосу та інтонації;
- триматися впевнено під час виступів;
- висловлюватись по суті, не відхилятися від основної теми виступу;
- адаптувати стиль спілкування, мову, темп мови до аудиторії;
- виступати у захоплюючій, цікавій манері, опановувати увагу слухачів і утримувати її;
- використовувати зрозумілі для слухачів наочні матеріали.

Хотілося б звернути увагу на міжкультурну комунікацію. Як викладач англійської мови, бачу, що студент, спілкуючись із іноземцями, не знає, як розпочати розмову (small talk). На занятті англійської мови, на наш погляд (Kostikova et al, 2021), необхідно обов'язково вчити студентів налагоджувати комунікацію, щоб вона не звучала сухо й у вигляді бліц-опитування: питання –

відповідь. Потрібно знати, які питання можна ставити, а які не варто, виявляти щирість у своїй комунікації. Радимо сприймати співрозмовника не з позиції, чим мені він може бути корисним, а чим я можу бути корисним. Таким чином, комунікація як гнучка навичка – це здатність взаємодіяти з іншими людьми і вибудовувати з ними добрі стосунки.

До них відносяться:

- усне спілкування з представниками різних професій, соціальних груп;
- невербальне спілкування – передача та зчитування інформації за допомогою міміки, жестів;
- активне слухання – здатність чути, що говорить співрозмовник, проявляти емпатію;
- переконання – вміння аргументовано відстояти власну думку, донести власну думку;
- розуміння поставлених під час спілкування робочих завдань.

На наш погляд, комунікативні навички – одні з найважливіших soft skills для досягнення успіху. Незалежно від майбутньої професійної діяльності, кожному потрібно вміти:

- чути колег. Будь-який співрозмовник у команді хоче досягти певного результату від інших. Якісно виконувати роботу вдасться лише тоді, коли всі одне одного почують;
- планувати. Постановка цілей, пошук необхідних ресурсів та дотримання термінів робить вас ефективним. Якщо поставлено завдання, яке не можна виконати за певний термін, краще одразу обговорити це та спланувати інший графік;
- управляти емоціями. Важливо вміти вчасно розпізнати сплеск гніву та перетворити його на нейтральну реакцію або позитивну. На жаль, у будь-якому колективі неминучі конфлікти. Але той, хто здатний володіти собою, виграє;
- говорити про проблему. Якщо виникла складність, можна довго намагатися її вирішити, витратити багато часу та сил та підвести колег. Але

краще озвучити проблему, щоб колеги допомогли оперативно розібратися чи хоча б вказати правильний напрямок руху в роботі.

Отже, без комунікації сьогодні нікуди: уміння спілкуватися з колегами – запорука успіху сьогоднішнього студента (Hurcum, 2018) у будь-якому завтрашньому колективі. Я впевнена, що ця навичка буде украй необхідною ще довгий час, тому важливо її весь час розвивати – прокачувати. Прокачати навички комунікації можна за допомогою практики тематичних дискусій або проведення ділових ігор на заняттях зі студентами. Комунікацію як soft skills (Pratt, 2019) можна прокачувати і в життєвих ситуаціях, які стосуються спілкування. Таким чином, змішана освіта студентів, що поєднує спілкування наживо та онлайн спілкування, дозволяє встановлювати комунікативні зв'язки з однокурсниками та викладачами, вчитися ставати гарними комунікаторами.

Ми провели дослідження й анкетування студентів Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди щодо прокачки навичок комунікації. Серед складнощey студенти відзначили страх публічних виступів, доповідей, промов, презентацій, публічного спілкування. Поглиблений аналіз проведеного нами дослідження та поради щодо шляхів формування комунікації як гнучкої навички студентів буде представлено нами у наступних публікаціях. Отже, наприкінці, ми можемо лише стверджувати, що необхідність формування і розвитку комунікації як гнучкої навички у студентів існує, і необхідно прокачувати таку навичку у студентів, щоб вони були успішні й у навчанні, й у житті.

References

- ESCO handbook European skills, competences, qualifications and occupations.* (2019). European Union. <https://doi.org/10.2767/934956>
- Guerra-Báez, S. P. (2019). A panoramic review of soft skills training in university students. *Psicologia Escolar Educativa*, 23, e186464. <https://doi.org/10.1590/2175-35392019016464>
- Hurcum, O. (2018). *Five soft skills you develop at university. Top Universities.* <https://www.topuniversities.com/student-info/careers-advice/five-soft-skills-you-develop-university>
- Kostikova, I. (2021). Hnuchki neprofesiyni navychky soft skills u studentiv. [Soft and non-professional skills for students]. *Materialy Mizhnarodnoyi naukovoyi*

konferentsiyi «Arhumenty suchasnoyi filolohiyi: “nestacha” i “bazhannya” u teksti» [Proceedings of the International Scientific Conference “Arguments of Modern Philology: “Lack” and “desire” in the text”], Kharkiv, p. 135-140. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zarlit%26slov_mov/New/Arhumenty%20suchasnoi%20filolohii_2021.pdf [in Ukrainian].

Kostikova, I., Holubnycha, L., Girich, Z. & Movmyga, N. (2021). Soft Skills Development with University Students. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(1), 398-416. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/378>.

Naamati Schneider, L., Meirovich, A. & Dolev, N. (2020). Soft Skills On-Line Development in Times of Crisis. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 12 (1 Sup 2), 122-129. <http://dx.doi.org/10.18662/rrem/12.1sup2/255>.

Pratt, M. K. (2019). *Definition: Soft skills*. <https://searchcio.techtarget.com/definition/soft-skills>.

Robles, M. M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*. 75(4): 453-465. <https://homepages.se.edu/cvonbergen/files/2013/01/Executive-Perceptions-of-the-Top-10-Soft-Skills-Needed-in-Todays-Workplace.pdf>.

«ЖІНОЧЕ», «ФЕМІНІСТСЬКЕ», «ФЕМІННЕ»: КОНЦЕПТ / АРХЕТИП

Криворучко С. К., Разуменко І. В (Харків, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-1123-9258>
<https://orcid.org/0000-0002-3221-4340>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.6450122>

Abstract

The image of a woman is a form of socialization because it has always been an example and role model. The place of women in the community began to change during the 20-century. This was reflected in literature, as a result of which a school of *Women's Studies* was formed in literary criticism. The scientific problem focuses on tools and research methodology that will be adequate for the analysis of female images in literature. The purpose of scientific research is to improve the methodology of *Women's Studies* by its deepening. We consider that in